

Novice.

Dijaška stavka v Sarajevu. Dne 15. t. m. je hotelo dijaštvo zborovati. Policija pa je šod siloma razgnala z volovskimi žilami. Rabilo se je tudi orožje. Vsled tega so sarajevski dijaši stopili v demonstrativni štrajk.

Priprave za volitve. V četrtak, 15. t. m. je prišlo v Belgrad 4 milijone volilnih krogljic.

Uslužbenci predstavništva spominu dr. Pavloviča. Uradni slugi in orožniki začasnega narodnega predstavništva so izvolili pok. predsednika začasnega narodnega predstavništva dr. Dražo Pavloviča podpornim članom invalidskega združenja in plačali v to svrhu vsoto 600 dinarjev.

Štaterski deželni zbor bo imel 27. t. m. daljše zborovanje, na katerem bodo pretresali tudi deželni proračun za leto 1920.

Švicarska socialistična stran je poslala v Rusijo 5 članov izvrševalnega odbora, da preštudirajo politične in gospodarske razmere.

Kapp prijet. Kakor javlja »Aften Tidningen« so prišli Kappa v hotelu kopalskega Soedertelgeja. Dospel je z letalom na Švedsko, kjer je pristal v Schönu. Potem je po željeznici odpotoval proti Stockholmu. Vodstvo hotela je izpovedalo, da je dospel Kapp v sredo zvečer in se nastanil v hotelu z imenom dr. von Kanitz. Sinotra svojega potovanja ni povedal. Dne 16. t. m. opoldne sta prišla dva detektiva iz Stockholma v Soedertelge. Dozvedeli »dr. von Kanitz« jima je razodel, kdo da je. Ob poln 16. uri sta se detektiva s Kappom v avtomobilu odpeljala v Stockholm.

Žitnica v Harburgu zgorela. »Berliner Tageblatt« poroča iz Harburga: Dne 16. t. m. zjutraj se je iz neznanega vzroka vnela velika žitnica. Škoda se cení na 30 do 40 milijonov mark.

Pril občinskih volitev v Helsinkforsu so dobili socialni demokratje polovico glasov. Položaj na Finskem se vidno boljša.

Požrtvovalnost ruskega delavstva kažejo najbolj sedaj v železarske tvornice pretvorjene znane Putilove tovarne. Tu je bilo zahtevano za februar 50 odst. povišanje produkcije, doseženo je pa bilo 65 odst. zvišanje.

Angleščina svetovni jezik. Nordijska mirovna misel v Stockholmu je razposlala univerzitetam in drugim korporacijam vprašanje glede svetovnega posredovalnega jezika. Od 34 došli odgovorov jih je bilo 27 za angleščino, 2 za francosščino, 1 za nemščino, 1 za latinščino in 3 za umetni jezik Ido.

Delavci, združite se!

Dober in pameten svet nam je dal »Večerni List«, ko pravi, da se delavstvo ne sme preklati med seboj, marveč se mora združiti ne glede na vero, narodnost in druge načelne razlike, ker to zahteva interes delavstva. Doslej nismo bili valeni od te strani takih nasvetov. Mi smo sicer stali vedno na tem stališču, a prav zaradi tega so nas nasprotniki pobijali na vse pretege.

Zdi se nam potrebno, da ob tej priliki naglasimo to stališče, ker je v splošno organizatoričnem interesu. Socialistično delavstvo poudarja, da so delavci tovariši, sotrpini, razred, ki leži pod jarmom kapitalizma. To skupnost ima vse delavstvo. Ima pa delavstvo še eno skupnost, namreč, da se hoče osvoboditi tega jarma.

Čemu torej bol ali preklanje med delavstvom samim, ko ima dve glavni skupnosti, ki edino prihajata v poštev pri socialni osvoboditvi?

Priznavamo, da se nahaja danes v delavskih vrstah v tem oziru mnogo zmot, težkih zmot, ki vlačijo malenkosti, osebnosti na površje, časih tudi le kaprice, ki s splošnim delavskim gibanjem nimajo nikakršnega opravka. Da so v take spletke in notranje boje zapleteni navadno ljudje, ki jim delavsko gibanje ni iskreno, o tem se lahko prepriča vsak, kdor sodeluje z njimi. Prepojeni s osebnimi predsodki ali prepojeni s častihlepno vidijo samo subjektivne vtiške, ne poznajo pa pametne in razumne duše delavčeve in ne vitalnih interesov delavskega razreda.

Predpogoj za razredno zavest je poznanje socializma in odkrit interes na izboljšanje socialnega položaja delavčevega. Kdor nima tega prepričanja in te zavesti, ta ne more biti nikdar odkrit bojovník za delavstvo, oziroma človek brez tega prepričanja je demagog, lahko pa tudi slepar ali pa agent buržoazije.

Sodrug! Ta navodila, ki izvirajo iz kolektivne do socialističnega delavstva, ker je pisec teh vrstic sam delavec, mora upoštevati jugoslovanski proletarijat. Socializem je eden, proletarijat eden, zato se mora proletarijat družiti. Kdor dela drugače, kdor se razkora v organizacijah, je sovražnik delavstva. Delavci to razumemo tako, ker drugače ni mogoče razumeti.

Dnevne vesti.

Manifestacija za Reko.

V velikih dvorani »Uniona« je bilo včeraj ob 10. dopoldne medstrankarsko zborovanje, kjer so manifestirali za Reko. Šod je vodil župan dr. Ivan Tavčar. Polez drugih je govoril tudi praški poslanik Ivan Hribar, ki je kratko očrtal stališče diplomatskega zbora kraljestva SHS v reškem vprašanju. Šod je sprejel naslednjo resolucijo, katera povdarja, da je posest Reke in njene luke ne glede na njeno pripadnost po narodnosti, ki je po pretežni večini jugoslovanska, za gospodarski in kulturni razvoj našega kraljestva tako nujno in neobhodno potrebna, da ne more priti nikdar in nikoli do znanih odnošajev med našo državo in Italijo, ako bi se Reka z luko in okolico ter kvarnerskimi otoki ne prisodila naši državi. Z ogorčenjem se odklanja, da bi katerikoli jugoslovanski odgovorni činitelj sploh mogel ali smel pristati na to, da pridejo Reka in njena okolica ter kvarnerski otoki pod italijansko suvereniteto. Ves jugoslovanski narod dela te činitelje odgovorne za vsakršne popuščanje v tem vprašanju. Zahtevamo, da se reši celo sporno vprašanje med Italijo in našo državo ne potem vsiljene, ga diplomatskega kompromisa, ki bi obsodil nad 400.000 naših ljudi v italijansko sužnost in ki nam hoče odvzeti še zadnji pripravi izhod na morje, temveč potem plebiscita, v katerem naš dobri izraz neskaljena volja naroda, ki prebiva od pomriva, ka na spornih ozemljih, to je na slovenskem Koroskem, na Goriskem, v Trstu, Istri in Dalmaciji.

Stavka tobačnega delavstva končana.

Tobačno delavstvo je doseglo popoln uspeh ter je v ljubljanski tobačni tovarni pričelo zopet z delom v ponedeljek zjutraj. Kako potrebna je delavska sloga, se je jasno pokazalo ob tej stavki tobačnega delavstva, ki je, zavedajoč se svoje

dolžnosti, stalo trdno v enotni črti napram monopolni upravi, ki je bila gluha za vse potrebe trepečnega delavstva in reševala zahteve delavstva cele — tri mesece. Ob tej priliki pa zopet kličemo delavstvu, da naj se strne v enotno delavsko organizacijo, ter naj ne cepi moči in s tem daje orožje v roke državnega in privatnega kapitala. Tobacnemu delavstvu pa čestitamo na njegovemu uspehu.

Rok za inskripcijo na univerzi podaljšan. Ker je promet vsled železničarske stavke prekinjen, se rok za inskripcijo na univerzi podaljša do vsehvi sobote 24. aprila. Redna predavanja se pričnejo v ponedeljek 26. aprila. — Rektorat univerze v Ljubljani, 17. aprila 1920. — Plemelj I. r.

Predsednik pokrajinske vlade v Bosni in Hercegovini dr. Milan Sršić je podal ostavko. — O ostavki dr. Sršića piše belgajska »Politika«: V parlamentarnih krogih se govori, da je vzrok dr. Sršićeve ostavke ta, da se ne strinja s politiko centralne vlade v agrarnem vprašanju. Sodi se, da je dr. Sršić za radikalnejšo rešitev tega vprašanja.

Uredba o moratoriju. Dne 15. t. m. je posebni odbor ministrov, v katerem se nahajajo ministri za notranje stvari, trgovine, pravosodja, finanč in za socialno politiko, dovršil pretresanje uredbe o moratoriju. Uredba je končno sprejeta ter se bo takoj predložila ministrskemu svetu. Po tej uredbi se bodo morali plačati predvojni dolgovi v roku 4 let. V petek bo moral isti odbor dovršiti pretres uredbe o stanovanjih, ki se bo tudi takoj predložila ministrskemu svetu. Ti odredbi sta se v soboto oddali v tisk.

V ljubljanski plinarni so pričeli gospodje posameznike odpuščati iz službe, češ, da primanjkuje dela. Plinarno namreč vodijo možje, ki so navajeni na »staro disciplino«, po kateri se delavci niti za svoje pravice ne sme potegniti, če ne je rovar, no, in rovar — proč z njim. Omenjamo, da se je med organizacijo in g. županom ob navzočnosti višjega obrtnega nadzornika sklenila pogodba, v kateri je tudi določba, da zaradi meznega gibanja ne sme biti nihče oškodovan. Ker to direktno ni šlo tako lahko, sta si izmislila g. K. in g. S. posebno metodo, da nalagata delavcem dela, ki jim ne pripadajo, dasi je dovolj njihovega dela. Kot pretvezo navajata, da delavci niso kvalificirani, dasi so si pridobili kvalifikacijo z večletno prakso. Očividno gre tukaj za hotoma povzročene šikane, ki jih v sedanjem času kar najstrožje obsojamo. Ali se ti odpusti določanje dovoljenjem gospoda župana ali ne, nam ni znano, smo pa prepričani, da je v tem oziru preobčutljiv mož, da bi se na ta način maščeval nad delavstvom, ki je popolnoma opravilno zahtevalo izboljšanje svojega položaja. Želeli bi, da se krivice popravijo mirnim putem, vsaj smo vsi ljudje, tudi oni stari ljudje v plinarni, ki se ne morejo otresti starih nazorov, ker ne poznajo bede.

100 dinarske novčance niso ponarejene. Vse vesti o polavu ponarejenih novčanic po 100 dinarjev — 400 K finančno ministrstvo kategorično demantira.

Neprijetnosti zaradi zlobne demuciacije. Pri ljubljanskem čevljarju, ki je invalid in ima kopicco otrok, je napravila policija hišno preiskavo, ko je bil pri pogrebu, češ, da je vzel sam, oziroma kupil dve ukradeni koži usnja. Ko je prišel na lice mesta »strokovnjak«, ni mogel konstatirati, ali je to izdelek iz njegove tovarne ali ne ter je zahteval,

da se koži pošlita v tovarno, da tam to dožene. Končno je dognal, da je izdelek iz druge tovarne, dasi je obdolženec že prejel dokazal, kje je kupil kožo in da so poštene pervenience. Čevljar je s tem izgubil pol-drugi dan na zaslužku, vrhutega pa pomočnikom ni mogel dati dela, ker ni imel drugega usnja pri hiši, obenem je neprijetno, da ni mogel postreči naročnike o pravem času. Kdo povrne to škodo možu? Kdo ga je ovadil, ko ni imel nikakršnega povoda? Taka lahkomišljenost je že prevelika!

Čevljarska zadruga za Ljubljano in okolico naznanja, da se vrši pomagarska preizkušnja dne 25. t. m. točno ob 2. uri popoldne pri Karl Kordeliču, Rimska cesta 5. Kdor se hoče podvreči preizkušnji, naj se zgleda do 21. t. m. Na poznejše prijave se ne bode oziralo. — Kordelič, načelnik.

Dobava sirovih kož zagotovljena. Od merodajne strani se poroča: Po daljših pogajanjih s hrvatsko pokrajinsko vlado in hrvatskimi industrijalci se je posrečilo zagotoviti slovenski usnjarski industriji dovoljno količino sirovih kož; s tem se odpomaga vedno večjemu pomanjkanju tega blaga v Sloveniji in prepreči ustavitve obratovanja naših tovarn. O potrebnih korakih se bo v torek ukrepalo v Zagrebu, kjer se bodo zbrali zastopniki slovenske in hrvatske usnjarske industrije in pa zastopniki pokrajinskih vlad v Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu.

Poljedelsko ministrstvo je sklenilo, da se vsi ruski diplomirani agronomi, ki so se obrnili nanj za službo, zaposlijo kot potovalni poljedelski nastavljenici na sedežih poljedelskih šol in okrožnih poljedelskih postajah.

Most čez Ljubljano na Opekarski cesti so pričeli v soboto graditi.

Kongres jugoslovanskih učiteljev se ne bo vršil dne 23. maja t. j., temveč 18. julija, in sicer na zahtevo tovarišev iz Slovenije, Dalmacije in drugih krajev, ki želijo, da bi bil kongres v času velikih šolskih počitnic, da bi se ga tako mogli udeležiti.

Razgovor v zadnjem dojenkem vlak pred železničarsko stavko. Neki Sturm iz Metlike, s katerim se je vozil trgovec iz Karlovca, se je grozovito jezil na draginjo, čeprav najbrže tudi sam pomaga delati. Priporočal je, da ga sin vrela 600 K na dan. Ko se je nazabavil o draginji, sta začela oba trgovca zmerjati in psovati delavce, ki niso nikoli zadovoljni. Pomenila sta se tudi o železničarski stavki in Sturm je priporočal, da naj bi vsakega drugega železničarja obesili. Boli milostljiv je bil trgovec iz Karlovca, ki je bil mnenja, da bi zadostovalo, če bi na vsaki postaji obesili enega železničarja. Torej gospod Sturm, ki lahko plača za svojega sina na dan 600 K, se jezi na delavstvo! Ali ve tudi, koliko zasluži delavec na dan, ki mora skrbeti zase in za družino? Koliko pa »zasluži« Sturm in trgovec iz Karlovca? Kaj ne, nekateri ljudje so nesramni v svojem govorjenju.

G. Seidl, gostilničar v Šiški bi tudi rad vse delavce pobil. Delavcev ne mara videti niti v svoji gostilni. Tako se je izrazil, kakor nam poročajo.

Zasebno in državno uradništvo! Uradniška predstava »Nora« v drami se vrši v četrtak, dne 22. t. m. ob pol 20. uri. Vstopnice po znižanih cenah se daje v prodajni pisarni »Društva zasebnega uradništva Slovenije«, Gosposvetska cesta 12. II. nadst.

Zdravniška služba. Razpisana je služba asistenta na porodniškem in ginekološkem oddelku deželne bol-

nišnice v Ljubljani. Interesenti se opozarjajo na razpis v Uradnem listu.

Zabavni odsek društva zasebnega uradništva za Slovenijo v Ljubljani priredi v soboto, dne 8. majnika večjo družabno prireditel s plesom. Ker so predpriprave za to prireditev zelo obširne, se obračamo tem potom do cenjenih tovarišev in tovarišic, ki imajo voljo in veselje pomagati odseku pri predpripravi, z vpludno prošnjo, da se javijo najkasneje do sobote, dne 24. t. m. med uradnimi urami v društveni pisarni Gosposvetska cesta št. 12.

Iz stranke.

Šod organizacije natakarejev, to teških, kavarniških in restavracijskih uslužbencev se bo vršil v ponedeljek, dne 19. t. m. ob 24. uri v kavarni »Central«. K obilni udeležbi vabi odbor.

Članice telovadnega odseka »Svobode« opozarjamo na zadnji odborov sklep, po katerem sev rše odsej vaje vedno v telovadnici realke. In sicer vsak ponedeljek od 7. ure do 9. ure zvečer. Točna in redna udeležba dolžnost!

Knjižnica »Svobode«, Šelenburgova ulica št. 6, II. nadst. je odprta vsak ponedeljek, četrtek in soboto od 6. do pol 8. ure zvečer. Ako je pa ta dan praznik, je knjižnica odprta naslednji dan. Prosi se vsakogar, da to novo razdelitev vpoštevata.

Izdajatelj Ivan Milnar.

Odgovorni urednik: Jak. Vehovec. Tisk »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Ste preveč občutljivi za mrzli zrak? Vsakovrstne bolečine se takol pojavljajo? Slabost? O! kako ta ublažuje bolečine in utruitelo telo masaže s Fellerjevimi pravi Elza-fluidom! 6 dvojnati ali 2 veliki specialni steklenici 36 kron.

Potrebovali bi odvajajoče, želoddec okrepčujoče sredstvo? Poslužite se le Fellerjevih pravih Elza-kroglic! 6 kroglic 18 kron. Omot in poštnina posebel, a nalceneje. Eugen V. Feller, Stubica donja, Elza trg št. 358, (Hrvatsko). —F 930

Prvoizstven semenski krompir po K 4 50 kg oddaja Slovenska kmetijska družba tudi neudom v skladišču Turjaški trg 3.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANCISKANSKA ULICA ŠTEV. 6

REGISTROVANA ZADRUGA Z OMEJENO ZAVEZO.

TISKOVINE ZA SOLE, ŽUPANSTVA IN URADE. NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VARNJA.

.. ZA SHODE IN VESELICE ..

LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE CASOPISOV, KNJIG,

.. BROŠUR ITD. ..

STEREOTIPIJA, LITOGRAFIJA.

Slamnike

barva v vseh niansah in čisti tovarna JOS. REICH.

Trgovina z železnico

Breznik & Fritsch,
Cankarjevo nabrežje št. 1.

Arhitekt in stavbeno podjetje
Viljem Treo
Gosposvetska cesta 10.

Gramofoni, godbeni avtomati
A. Rasberger
Sodna ulica 3.

Žarnice
»Svetla«
Mestni trg št. 25.

Raznožvalne aparate Opalographie in potrebnosti k istim dobavi
The Rex Co.
Šelenburgova ul. 7.

Restavracija »Maribor«
Grajaki trg 1.

Manufaktura
Dragotin Jančič
Aleksandrova cesta 11.

Anončni zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5

v Ljubljani:

priporoča

sedeče trdnice in podjetja:

Elektrotehnični predmeti
»Svetla«
Mestni trg 25.

Fotograf
Veličan Bešter
Aleksandrova cesta 3.

Ministrstvo
Josip Slejko
Zg. Šiška št. 82.

Kleparstvo in vodovodna inštalacija
Alojzij Goršič
Sp. Šiška, Kavčikova c. 224.

Modna trgovina
Franjo Mayer, Glavni trg.
Kopač & Nitgeral, Glavni trg.

Graver
A. Černe
Dvorni trg 1.

Lesna veletrgovina
Regove & Comp.
Kolodvorska ulica 31.

Oblast. konces. zavod za pokončevanje
Miroslav Zor
Kolodvorska ulica št. 39/II.

Avtomobil, motorji, kolesa, pnevmatika, autogaraža
J. Gorec
Gosposvetska c. 14.

Nakup in prodaja posestev
H. Havlik nasl. J. Simčič
Gregorčičeva ulica 6.

Manufaktura in zaloga obisk
Schwab & Bizjak
Dvorni trg 3.

Tehnične potrebnosti
Odon Koutny
Kolodvorska ulica 37.

Stavb. in pohištveni pleskar in ličar
Josip Jug
Rimska cesta št. 16.

Pristna domača vina, najizbornejša kuhinja
pri »Zagorjanki«
Židovska ul. št. 1.

Specerije
Adolf Weigert, Aleksandrova c. 13.
Ferd. Grellner, Gosposvetska ulica 2.

Prodaja in popravila pla. strojev
The Rex Co.
Šelenburgova ulica 7/1.

Špediteja
F. & A. Uher
Šelenburgova ulica 4.

Gostilna »Mali Triglav«
Karol Cigler
Spodnja Šiška pri državnem kolodvoru.

Export čevljev
Aleksander Oblat
Sv. Petra c. št. 16.

Špecialna trgovina s čevlji
Marija Slemenšek
Maistrova ulica 17.

Beton, železobetonske in vodne zgradbe
Inž. dr. Miroslav Kasal
Hilšerjeva ulica 7.

Stavbeno podjetje
Tavčar & Svetina
Gosposvetska cesta 6.

Železnica
Zalta & Žilič
Gosposvetska cesta 10.

Zavod za snajenje okenj, stanovanj, novih poslopj itd.
Alojzij Smole,
Nova ulica 5.

Krojaška delavnica
Krojaška delavnica
Krakov trg št. 10 v hiši Impej.

Civiljarstvo
Ham Andrej
Vetrinjska ulica 15.